

SKÁLASVÆÐI VIÐ ÁLFTAVATN Í RANGÁRÞINGI YTRA

Ákvörðun um matsskyldu

NIÐURSTAÐA

Það er niðurstaða Skipulagsstofnunar að uppbygging á skálasvæði við Álftavatn í Rangárþingi ytra sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og skuli því ekki háð mati á umhverfisáhrifum. Um er að ræða svæði við Álftavatn sem er á náttúruminjasrá vegna stórbrotins og fjölbreytts landslags og vegna vinsælda sem útivistar- og ferðamannasvæði. Fyrirhugaðar framkvæmdir samkvæmt deiliskipulagi eru á svæði sem nú þegar ber merki uppbyggingar og Skipulagsstofnun telur ekki að frekari framkvæmdir komi til með að hafa veruleg áhrif m.t.t. ásýndar svæðisins þrátt fyrir að byggingum muni fjölga nokkuð og að reist verði fjarskiptamastur. Svæðið undir fyrirhugaða skála er ógróið og unnt að fjarlægja þá að mestu án ummerkja. Stofnunin telur einsýnt að fyrirhugaðar framkvæmdir komi til með að hafa jákvæð áhrif á ferðamenn þar sem verið er að bæta og auka við aðstöðu á svæðinu. Skipulagsstofnun tekur undir það sem fram kemur í umsögn Umhverfisstofnunar að til að viðhalda útivistargildi svæðisins og draga úr sjónrænum áhrifum þurfi að fella mannvirki eins og kostur er að landi og halda raski vegna framkvæmda í lágmarki eins og framkvæmdaraðili áformar samkvæmt framlögðum gögnum.

Fyrirhugaðar framkvæmdir eru í samræmi við Svæðisskipulag Miðhálandisins og Aðalskipulag Rangárþings ytra 2002-2014. Skipulagsstofnun vekur athygli á að framkvæmdirnar eru háðar byggingarleyfi Rangárþings ytra skv. 43. gr. skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997 m.s.b. og starfsleyfi Heilbrigðiseftirlits Suðurlands.

Skipulagsstofnun ítrekar mikilvægi þess að Ferðafélagið og aðrir sem að framkvæmdinni koma viðhafi þá verktilhögun og mótvægisáðgerðir sem kynnt hafa verið við meðferð málsins.

Samkvæmt 14. gr. laga nr. 106/2000 m.s.b. má kæra ákvörðun Skipulagsstofnunar til umhverfisráðherra. Kærufrestur er til 28. maí 2010.

27. apríl 2010

INNGANGUR

Þann 5. mars 2010 tilkynnti Ferðafélag Íslands um uppbyggingu skálasvæðis við Álftavatn að Fjallabaki syðra í Ytra Rangárþingi til Skipulagsstofnunar samkvæmt 6. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 m.s.b. og lið 12 d í 2. viðauka laganna.

Skipulagsstofnun leitaði álits Rangárþings ytra, Ferðamálastofu, Fornleifaverndar ríkisins, Heilbrigðiseftirlits Suðurlands og Umhverfisstofnunar.

Umsagnir bárust frá Rangárþingi ytra með tölvubréfi dags. 14. apríl 2010, Fornleifavernd ríkisins með bréfi dags. 25. mars 2010, Heilbrigðiseftirliti Suðurlands með bréfi dags. 23. mars 2010 og Umhverfisstofnun með bréfi dags. 12. apríl 2010. Umsögn barst ekki frá Ferðamálastofu.

Frekari upplýsingar bárust frá Ferðafélagi Íslands með tölvubréfi dags. 23. apríl 2010.

FRAMLÖGÐ GÖGN FRAMKVÆMDARAÐILA

Fyrirhuguð framkvæmd. Í framlögðum gögnum framkvæmdaraðila kemur fram að unnið hafi verið deiliskipulag af þjónustusvæði við Álftavatn með það markmið að stuðla að bættri þjónustu við ferðamenn á hálendinu. Fram kemur að áætlaður fjöldi ferðamanna í skálum og á tjaldsvæði við Álftavatn hafi verið á bilinu 100-150 manns á dag sumarið 2009 og sé það u.þ.b. 30% aukning frá undanförunum árum. Núverandi skálar rúmi um 52-58 í svefnpokapláss. Fyrirhugaðar framkvæmdir séu innan tæplega 2,2 ha svæðis norðan við Álftavatn á Laufaleitum sem sé sunnan Fjallabaksleiðar syðri. Fram kemur að núverandi uppbygging skálasvæðis við Álftavatn hafi átt sér stað frá því um 1975 án þess að legið hafi fyrir heildarskipulag fyrir svæðið. Deiliskipulaginu sé ætlað að bæta úr því en um leið að tryggja að eðlileg viðbót og endurnýjun geti átt sér stað á núverandi húsakosti og aðstöðu.

Fram kemur að heildarstærð núverandi mannvirkja sé um 260 m² en geti orðið allt að 660 m² skv. deiliskipulaginu. Fram kemur að fyrirhugaðar framkvæmdir felist í stækkun tveggja skála og salernishúss sem séu á svæðinu í dag auk þess sem tveimur nýjum skálum verði komið fyrir. Þá sé ráðgert að lagfæra tjaldstæði og reisa vindskýli við stæðið og girða af svæði undir bílastæði. Fram kemur að nýju skálarnir og viðbyggingar við þá eldri verði úr viðurkenndum byggingarefnum með steypum sökkuldregurum sem hægt verði að fjarlægja án teljandi ummerkja og sé miðað við að hver skáli verði á einni hæð með hálfri hæð ofan við og verði hámarksmanishæð alls 6,5m.

Fram kemur að á svæðinu séu nú þegar skálar, rotþrær, lagnir og annað sem tilheyri skálasvæðinu. Fyrirhugaðar framkvæmdir breyti ekki grunneðli svæðisins og sé ekki talið að neikvæð sjónræn áhrif vegna frekari uppbyggingar muni aukast að nokkru marki. Útlit skálanna verði samræmt m.t.t. litavals, þakhalla og annars útlits og húsum verði reist á tiltölulega afmörkuðu svæði. Framkvæmdir á svæðinu séu hvorki taldar hafa neikvæð áhrif á yfirborðsvatn né grunnvatn. Fram kemur að bæði núverandi skálar og þeir sem séu fyrirhugaðir standi á malaröldu og verði því ekkert rask á gróðri. Tjaldsvæðin séu á grasi grónum bökkum lækjar sem renni úr Álftavatni og þoli

grasið enn ágang tjaldgesta. Hins vegar muni fyrirhugaðar framkvæmdir bæta aðstöðu fyrir ferðafólk og hafi því jákvæð áhrif fyrir ferðamenn.

ÁLIT UMSAGNARAÐILA OG VIÐBRÖGÐ FRAMKVÆMDARAÐILA

Almennt. Í umsögnum Rangárþings ytra, Fornleifaverndar ríkisins, Heilbrigðiseftirlits Suðurlands og Umhverfisstofnunar kemur fram það álit að fyrirhugaðar framkvæmdir skuli ekki háðar mati á umhverfisáhrifum.

Umhverfisstofnun leggur áherslu á að öll bílastæði við mannvirki verði vel afmörkuð til að sporna gegn utanvegaakstri og að merkingar séu samræmdar í útliti og myndi eina útlitslega heild. Stofnunin telur mikilvægt að raski við framkvæmdirnar sé haldið í lágmarki og að jarðvegur verði lagfærður eins og hægt er ef til þess komi að grafið verði fyrir nýjum lögnum. Umhverfisstofnun bendir á að ef styrkja þurfi grassvörð svæðisins þá verði að gera það á varfærinn hátt og notast eigi við staðbundnar grastegundir. Þá kemur fram að fjarskiptalofnet kunni að verða mjög sýnilegt, sér í lagi ef um sé að ræða fjarskiptaturn og þurfi að gera frekar grein fyrir því.

Í svörum Ferðafélagsins kemur fram að litlar líkur séu á því að reist verði fjarskiptamastur við Álftavatn. Verði það hins vegar raunin verði lögð áhersla á létt og gegnsætt loftnet sem sett verði upp á skálabyggingu.

NIÐURSTAÐA SKIPULAGSSTOFNUNAR

Um er að ræða uppbyggingu á skálasvæði við Álftavatn í Rangárþingi ytra. Framkvæmdin felst í uppsetningu nýrra skála, stækkun og endurnýjun núverandi skála, bættri snyrtiaðstöðu, afmörkun bílastæða auk lagfæringar á tjaldsvæði. Framkvæmdin er tilkynningarskyld til ákvörðunar um matsskyldu samkvæmt 6. gr. og lið 12d í 2. viðauka í lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 m.s.b.

Um er að ræða svæði við Álftavatn sem er á náttúruminjaskrá vegna stórbrotins og fjölbreytts landslags og vegna vinsælda sem útivistar- og ferðamannasvæði. Fyrirhugaðar framkvæmdir samkvæmt deiliskipulagi eru á svæði sem nú þegar ber merki uppbyggingar og Skipulagsstofnun telur ekki að frekari framkvæmdir komi til með að hafa veruleg áhrif m.t.t. ásýndar svæðisins þrátt fyrir að byggingum muni fjölga nokkuð og að reist verði fjarskiptamastur. Svæðið undir fyrirhugaða skála er ógróið og unnt er að fjarlægja þá að mestu án ummerkja. Stofnunin telur einsýnt að fyrirhugaðar framkvæmdir komi til með að hafa jákvæð áhrif á ferðamenn þar sem verið er að bæta og auka við aðstöðu á svæðinu. Skipulagsstofnun tekur undir það sem fram kemur í umsögn Umhverfisstofnunar að til að viðhalda útivistargildi svæðisins og draga úr sjónrænum áhrifum þurfi að fella mannvirki eins og kostur er að landi og halda raski vegna framkvæmda í lágmarki eins og framkvæmdaraðili áformar samkvæmt framlögðum gögnum. Skipulagsstofnun telur að ekki eigi að vera hætta á mengun af völdum frárennslis miðað við það fyrirkomulag fráveitu og hreinsunar sem fram kemur í greinargerð.

Í samræmi við 6. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 m.s.b. hefur Skipulagsstofnun farið yfir þau gögn sem lögð voru fram af hálfu Ferðafélags Íslands við tilkynningu, umsagnir og viðbrögð framkvæmdaraðila vegna þeirra. Á grundvelli þessara gagna er það niðurstaða Skipulagsstofnunar að uppbygging á skálasvæði við Álftavatn í Rangárþingi ytra sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og skuli því ekki háð mati á umhverfisáhrifum.

Fyrirhugaðar framkvæmdir eru í samræmi við Svæðisskipulag Miðhálandisins og Aðalskipulag Rangárþings ytra 2002-2014. Skipulagsstofnun vekur athygli á að framkvæmdirnar eru háðar byggingarleyfi Rangárþings ytra skv. 43. gr. skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997 m.s.b. og starfsleyfi Heilbrigðiseftirlits Suðurlands.

Skipulagsstofnun ítrekar mikilvægi þess að Ferðafélagið og aðrir sem að framkvæmdinni koma viðhafi þá verktilhögun og mótvægisáðgerðir sem kynnt hafa verið við meðferð málsins.

Samkvæmt 14. gr. laga nr. 106/2000 m.s.b. má kæra ákvörðun Skipulagsstofnunar til umhverfisráðherra. Kærufrestur er til 28. maí 2010.

Rut Kristinsdóttir

Jakob Gunnarsson